

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžk/10/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016200784
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1016200784.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu (sťažovateľ): Žilinská univerzita v Žiline, so sídlom Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, IČO: 00 397 563, právne zastúpeného: MAPLE & FISH s.r.o., so sídlom Dunajská 15/A, 811 08 Bratislava, IČO: 36 718 432, proti žalovaným: 1/ Výskumná agentúra, Hanulova 5/B, 841 01 Bratislava, 2/ Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Stromová 1, 813 30 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21501349/S02 zo dňa 16.03.2016 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220220048/Z01 zo dňa 16.03.2016, o kasačnej sťažnosti proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/99/2016-120 zo dňa 07.12.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti zamieta.

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamieta.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) odmietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21501349/S02 zo dňa 16.03.2016 (ďalej len „správa“) a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26220220048/Z01 zo dňa 16.03.2016 (ďalej len „žiadosť“) k projektu „Unikátne zariadenie pre hodnotenie tribokorózných vlastností povrchov strojných súčastí“. Správa i žiadosť boli žalobcovi doručené dňa 21.03.2016 žalovaným 1/, konajúcim na základe poverenia žalovaného 2/. V predmetnej správe žalovaný 1/ oznámil žalobcovi, že zistil neoprávnené výdavky, ktoré mali vzniknúť porušením § 9 ods. 2 a § 32 ods. 6 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon“ alebo „ZOV“) a článku 56 Nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006. Žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozhodnutia správny súd uviedol, že predtým ako súd podrobil prejednávanej vec

meritórnemu prieskumu, zisťoval, či v danom prípade je vôbec daná právomoc súdu na konanie a rozhodovanie vo veci. Podľa názoru súdu administratívnu kontrolu postupu zadávania zákazky na poskytnutie služby po uzavretí zmluvy na predmet zákazky nemožno považovať za rozhodovací proces vo verejnej správe a výsledné materiály z vykonanej kontroly za rozhodnutia vydané v takomto konaní, keďže kontrolou sa len zisťuje súlad postupu kontrolovaného s ustanoveniami Zákona o verejnom obstarávaní. Súd mal za to, že výsledné materiály z vykonanej kontroly a postup pri ich vypracovaní nepodliehajú súdnemu prieskumu v rámci úpravy správneho súdnictva, keďže nie sú rozhodnutím správneho orgánu v zmysle S.s.p. a kontrola postupu zadávania zákazky predstavuje len jednu z dohľadových kompetencií žalovaného.

3. Správny súd zároveň poukázal na právny názor vyslovený v uzneseniach NS SR sp. zn. 5Sžf/26/2012 zo dňa 29.11.2012 a sp. zn. 4Sžf/56/2015 zo dňa 08.06.2016, v ktorých najvyšší súd dospel k záveru, že Správa o zistenej nezrovnalosti ako taká nepodlieha súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože sama o sebe nepredstavuje zásah do práva a právom chráneného záujmu kontrolovaného subjektu (žalobcu). Správu o zistenej nezrovnalosti je možné považovať podľa názoru súdu len za akýsi výstup kontroly, ktorý sa nemohol nijako dotknúť právneho postavenia žalobcu a spôsobiť mu ujmu na jeho právach. Preto súdnemu prieskumu v správnom súdnictve nepodlieha.

4. Zdôraznil, že uvedený záver by v zmysle ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (platného a účinného do 30.06.2016) musel viesť k zastaveniu konania v zmysle § 250d ods. 3. Podľa Správneho súdneho poriadku (platného a účinného od 01.07.2016), ktorý sa vzťahuje aj na konanie začaté podľa piatej časti O.s.p., je neprípustnosť súdneho preskúmania žalobou napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia správneho orgánu dôvodom pre odmietnutie žaloby. Potom aplikácia S.s.p. v predmetnej veci nemohla byť v neprospech žalobcu, nakoľko podľa predchádzajúcej právnej úpravy by napadnuté opatrenia žalovaného rovnako nemohli byť podrobené súdnemu prieskumu.

5. Mal za nesporné, že v Správe absentuje právne vynúiteľný výrok o povinnosti vrátiť poskytnuté finančné prostriedky. Skutočnosť, že došlo k finančnému vyčísleniu nezrovnalosti a jeho popisu sama o sebe ešte nezakladá povinnosť žalobcu vrátiť finančné prostriedky. Správou ani Žiadosťou nebol žalobca zaviazaný k vráteniu finančných prostriedkov, ide len o písomnosť s informatívnym charakterom. Z obsahu administratívneho spisu je okrem iného nesporné, že ku dňu podania žaloby nedošlo k vydaniu právoplatného rozhodnutia, resp. správneho rozhodnutia, ktorým by bol žalobca zaviazaný vrátiť finančné prostriedky. Predmetnou Správou boli žalobcovi oznámené zistené nezrovnalosti v priebehu kontroly, tak ako to ustanovuje zákon č. 528/2008 Z. z. a preto ju možno považovať za podkladové rozhodnutie, majúce predbežnú povahu vzhľadom na zákonný postup vyplývajúci z § 27a zákona č. 528/2008 Z. z. Ohľadom preskúmania Žiadosti je nesporné, že touto písomnosťou žalovaný využil zákonnú možnosť vyplývajúcu z ust. § 27a ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z., a keďže zistil porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, vyzval žalobcu ako prijímateľa na vrátenie časti poskytnutého príspevku na predmet zákazky. Nejedná sa o žiadne rozhodnutie vydané v rámci výkonu pôsobnosti žalovaného ako správneho orgánu a oblasti verejnej správy, ktoré by bolo možné podrobiť súdnemu prieskumu.

6. S ohľadom na uvedený záver sa súd následne nezaoberal námietkami žalobcu o nezákonnosti kontrolných zistení uvedených v Správe, pretože tieto je možné preskúmať až v prípadných neskorších štádiách procesu vyvodzovania dôsledkov zo zistených porušení zákona v postupe verejného obstarávateľa, ak boli, resp. budú na základe Správy vydané rozhodnutia s priamym dopadom na právne postavenie žalobcu.

7. Záverom uviedol, že právo žalobcu na poskytnutie prostriedkov z fondov Európskej únie, ktorého ochrany sa žalobca touto žalobou domáhal, nepatrí medzi základné ľudské práva a slobody, ktorých výpočet je obsiahnutý v druhej hlave Ústavy SR a Dohovore o ochrane základných práv a ľudských slobôd, a preto prejednávajú vec nebolo možné posudzovať podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR. Taktiež poukázal na ust. § 14 ods. 18 zákona č. 528/2008 Z. z., v zmysle ktorého sú rozhodnutia vydané správnymi orgánmi v správnom konaní podľa druhej časti zákona č. 528/2008 Z. z. vylúčené zo

súdneho prieskumu (§ 7 písm. h/ S.s.p.).

8. Na základe uvedených skutočností správny súd konštatoval, že neboli naplnené všetky podmienky na preskúmanie napadnutých rozhodnutí v rámci správneho súdnictva, nakoľko žaloba smeruje proti aktu orgánu verejnej správy vydanom v správnom konaní, ktorý nemohol mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu, pričom ide o podkladové rozhodnutie predbežnej povahy (Správa) a preto žalobu odmietol pre jej neprípustnosť.

9. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ včas kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) S.s.p. tvrdiac, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď žalobu odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. g) S.s.p. pre jej neprípustnosť a pri rozhodovaní porušil zákon tým, že znemožnil sťažovateľovi uskutočnenie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Sťažovateľ vyjadril názor, že správa a žiadosť je rozhodnutím sui generis majúcom povahu správneho rozhodnutia, ktoré zasahuje do subjektívnych práv sťažovateľa, keďže mu ukladá povinnosť zaplatiť istinu vo výške 6.275,70 Eur a nie je proti nemu možné podať riadny opravný prostriedok podľa zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva (ďalej „zákon 528/2008 Z. z.“). Z tohto dôvodu, ako aj z dôvodu právnej istoty a skutočnosti, že neuhradením istiny stanovenej v žiadosti hrozí sťažovateľovi v zmysle § 27a ods. 5 zákona č. 528/2008 Z. z. navýšenie sumy korekcie o 1,5 násobok, sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich subjektívnych práv súdnou cestou. Navrhol preto, aby kasačný súd rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. Poukázal na to, že napadnuté uznesenie je v rozpore s predchádzajúcou judikatúrou Krajského súdu v Bratislave ako i s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej správa o zistení nezrovnalosti v spojení so žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov je spôsobilým predmetom prieskumu v správnom súdnictve a zasahuje do práv a oprávnených záujmov sťažovateľa (rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/2308/2012 zo dňa 04.07.2014, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžf/26/2014 zo dňa 28.04.2016, sp. zn. 5Sži/20/2012 zo dňa 28.02.2013, sp. zn. 6Sžp/1/2009 zo dňa 29.04.2010).

11. Sťažovateľ zároveň požiadal o priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti v zmysle § 447 S.s.p., pričom hrozbu vážnej ujmy na strane sťažovateľa videl v tom, že v prípade vymáhania korekcie stanovenej vo výške 6.275,70 Eur v spojení s ďalšími korekciami, ktoré mu boli uložené (spolu vo výške viac ako jeden milión eur), hrozí sťažovateľovi riziko prerušenia výkonu činnosti a tým je ohrozené jeho poslanie v zmysle zákona č. 131/2002 Z. z. K porušeniu verejného záujmu by podľa jeho názoru došlo práve nepriznaním odkladného účinku kasačnej sťažnosti. Viac ako 8140 študentov v súčasnosti študujúcich na Žilinskej univerzite v Žiline by bolo nútených prerušiť štúdium v dôsledku likvidačného dopadu ďalšieho vymáhania korekcií voči sťažovateľovi.

12. Žalovaný 1/ a žalovaný 2/ navrhli kasačnú sťažnosť zamietnuť z dôvodu, že v danej fáze riešenia nezrovnalostí nemôžu správa ani žiadosť nijakým spôsobom reálne zasiahnuť do práv a oprávnených záujmov sťažovateľa a ani spôsobiť ujmu na jeho subjektívnych právach, naopak, právne postavenie sťažovateľa sa v ich dôsledku nemení. Správa a žiadosť slúžia len ako podklad pre ďalšie konanie žalovaných, preto nemôžu byť preskúmateľné správnym súdom. Následok, na ktorý sťažovateľ poukazuje (povinnosť zaplatiť 1,5 násobok sumy uvedenej vo výzve) zatiaľ nenastal a správne konanie, ktorého výsledkom bude správne rozhodnutie podľa § 27a ods. 5 zákona č. 528/2008 Z. z., zatiaľ nebolo začaté. Tento následok preto bude možné preskúmať až potom, keď riadiaci orgán vydá rozhodnutie podľa uvedeného ustanovenia, pričom až v tomto štádiu riešenia nezrovnalosti dôjde k autoritatívnemu zásahu do právnej sféry sťažovateľa, teda k uloženiu povinnosti, ktorú sťažovateľ doposiaľ nemá. Žalovaní uviedli, že o začatí správneho konania bude sťažovateľ riadne upovedomený, bude sa môcť k veci vyjadriť pred vydaním rozhodnutia podľa § 27a zákona č. 528/2008 Z. z. a bude mať tiež k dispozícii všetky opravné prostriedky dostupné v rámci správneho konania, ako aj v rámci súdneho preskúmania takéhoto rozhodnutia. Žalovaný 1/ tiež uviedol, že výstupom zo správneho konania dokonca môže byť aj zistenie, že sa nepotvrďia skutočnosti uvedené v správe a žiadosti, resp.

bude vyodený iný relevantný dôsledok. Správa a žiadosť majú teda len predbežný charakter a nemôžu zasahovať do práv a právom chránených záujmov sťažovateľa. Poukázal taktiež na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 4Sžf/56/2015 zo dňa 08.06.2016, v ktorom bola konštatovaná predbežná povaha napadnutých správnych aktov a nemožnosť ich súdneho preskúmania v rámci správneho súdnictva.

13. Sťažovateľ v písomnom stanovisku k vyjadreniu žalovaných ku kasačnej sťažnosti zotrval na svojej argumentácii o prípustnosti žaloby. Poukázal na rozpory vo vyjadreniach žalovaných o povahe správy a žiadosti, keď podľa žalovaného 1/ ide o postup podľa § 27a ods. 4 zákona č. 528/2008 Z. z., zatiaľ čo žalovaný 2/ tvrdil, že ide o súkromno-právnu výzvu na vrátenie finančných prostriedkov.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd kasačný preskúmal uznesenie krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2 S.s.p.), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o uznesenie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 2 S.s.p.), vo veci v zmysle § 445 S.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju podľa § 461 S.s.p. zamietol.

15. Na prvom mieste najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (sťažovateľa), t. j. zodpovednosti za obranu svojich práv (*vigilantibus leges sunt scriptae*) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd vybrať si podľa Občianskeho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu orgánu verejnej správy. Preto správny súd nie je oprávnený zasahovať do tejto procesnej slobody, t. j. dispozitívne rozhodnutie účastníka konania z úradnej povinnosti meniť alebo ho počas súdneho prieskumu presviedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

16. Nie je sporné, že predmetom súdneho preskúmania môžu byť i také individuálne správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti rozhodnutia, avšak len za predpokladu, že sa nimi právne záväzným spôsobom (bez možnosti nápravy prostredníctvom riadnych opravných prostriedkov) zakladajú, menia alebo rušia práva a povinnosti účastníka administratívneho konania alebo sa ich priamo dotýkajú. V tomto smere sťažovateľ správne poukazuje na ustálenú judikatúru.

17. Najvyšší súd vo svojej rozhodovacej činnosti už v minulosti riešil otázku právomoci správneho súdu vykonať súdny prieskum napadnutých správnych aktov (správy a žiadosti podľa zákona č. 528/2008 Z. z.), pričom postoj súdu k tejto otázke nebol úplne jednoznačný, keďže sa vyskytlo i rozhodnutie podporujúce názor sťažovateľa o prípustnosti súdneho preskúmania takýchto správnych aktov (sp. zn. 5Sžf/26/2014 zo dňa 28.04.2016). Treba však povedať, že ide o rozhodnutie ojedinelé, ktoré je skôr výnimkou z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. V aktuálnej rozhodovacej činnosti tohto súdu sa nevyskytujú názory, ktoré by sa nezhodovali s právnymi závermi vyslovenými k tejto otázke napr. v uznesení zo dňa 8. júna 2016 sp. zn. 4Sžf/56/2015 v obdobnej veci:

„V prejednávanej veci uzatvoril žalobca zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, a to podľa § 15 ods. 1 zákona o pomoci a podpore. Na základe uvedenej zmluvy boli žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky na účel uvedený v predmetnej zmluve na základe uskutočneného verejného obstarávania. Následne ministerstvo životného prostredia vykonalo administratívnu kontrolu verejného obstarávania, ktoré sa vykonalo na v nadväznosti na uzatvoreniu zmluvy, a to v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o pomoci a podpore. V priebehu kontroly boli zistené určité nezrovnalosti, ktoré boli žalobcovi oznámené formou Správy o zistenej nezrovnalosti, tak ako to ustanovuje zákon o pomoci a podpore vo svojej druhej časti. Predmetnú správu je možné považovať podľa názoru senátu najvyššieho súdu za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a citovaného zákona. Najvyšší súd sa nestotožňuje s názorom krajského súdu, že právo žalobcu na poskytnutie prostriedkov z fondov Európskej únie patrí k základným právam a slobodám. Výpočet základných

ľudských práv a slobôd obsahuje ústava Slovenskej republiky vo svojej druhej hlave ako aj Dohovor o ochrane základných práv a ľudských slobôd. Odvolací súd má za to, že v nich nie je obsiahnuté právo, ktoré by korešpondovalo s právom, ktorého ochrany sa domáha žalobca. Prejednavanu vec teda nemožno posudzovať podľa .l. 46 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky.“

18. Na uvedenee právne závery nadviazal Najvyšší súd napr. i v uznesení sp. zn. 1Szf/87/2015 zo dňa 14.02.2017, ked za podobných skutkových a právných okolností konštatoval:

„Je nepochybne, že v zmysle č 15 ods. 1 zák. . 528/2008 Z. z. úspešnému predkladateľovi žiadosti, a v preskumavanej veci aj žalobcovi, sa pomoc, resp. podpora poskytuje na základe súkromnoprávneho vzťahu, ktorý vychádza zo zmluvy uzavretej podľa č 269 ods. 2 Obchodného zákonníka. Ďalej však už, ako správne konštatoval žalobca, žalovaný vystupuje v pozícii orgánu verejnej správy, t. j. ako riadiaci orgán mu do pôsobnosti zverenee finančne zdroje spravuje s dohľadovym vrchnostenskym oprávnením, ktoré mu najmä vyplýva z ustanovení

-  24b a nasl. zák. . 528/2008 Z. z. (výkon dohľadu nad plnením podmienok poskytnutá pomoci a podpory, súlad platby a súvisiacej dokumentácie so záväznými predpismi, i hospodárnosť, efektívnosť, účinnosť a účelnosť použitia pomoci a podpory), resp.

-  26 zák. . 528/2008 Z. z. (výkon ochrany finančných záujmov vrátane zistená nezrovnalostí).

Pokiaľ v rámci výkonu svojich oprávnení žalovaný zistí existenciu nezrovnalostí, je povinný túto skutočnosť oznamıť žalobcovi ako prıjimateľovi (vidí č 26 ods. 3 zák. . 528/2008 Z. z.) prostredníctvom tzv. správy o zistenej nezrovnalostí. Zákon oprávňuje žalovaného v prípade tvrdeného porušená pravidiel a postupov verejného obstarávania, aby v tomto štádiu výkonu dohľadových oprávnení mohol žalobcu popri oznámení o zistenej nezrovnalostí vyzvať na vrátení poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky ( 27a ods. 1 zák. . 528/2008 Z. z.), resp. pozastaviť, zamietnuť alebo upraviť výšku platby pre projekt alebo jeho časť ( 7 ods. 6 zák. . 528/2008 Z. z.). Zakonodarcou použité oprávnení „možnosť vyzvať“ je nutné vykladať s prıhliadnutım na absenciu vykonať autoritatívny výklad ustanovení zák. . 25/2006 Z. z. alovanym v tom zmysle, že ide o uplatnení notifikačného (oznamovacieho) oprávnení orgánu verejnej správy v rámci výkonu dohľadových oprávnení, avšak v žiadnom prípade nejde o výkon vrchnostenskej rozhodovacej právomoci, ako sa domnieva žalobca.

Podľa č 26 ods. 3 zák. . 528/2008 Z. z. v citovanom znení platí, že ak riadiaci orgán zistí nezrovnalosť z vlastného podnetu alebo iného podnetu, je povinný vypracovať a predloit správu o zistenej nezrovnalostí certifikačnému orgánu, platobnej jednotke a prıjimateľovi.

Celé štádium výkonu dohľadových oprávnení žalovaného ako riadiaceho orgánu sa ukončuje v okamihu, kedy žalovanému ako riadiacemu orgánu je v dôsledku platobnej pasivity prıjimateľa potvrdené tvrdené porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania prostredníctvom uloženia pokuty, resp. v osobitných situáciách len zachyteného v protokole.

Až na uvedenom základe vzniká žalovanému rozhodovacia právomoc rozhodnuť o vrátení dvojnásobku (podľa aktuálnej právnej úpravy 1,5 násobku) sumy uvedenej v pôvodnej výzve, ktorá je však zákonom limitovaná 100% výškou poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.

Nakoľko na úkony orgánu verejnej správy pri výkone dohľadových vrchnostenských oprávnení (kontrola, dohľad i dozor) a na ich hmotne zachytené výsledky (protokoly, záznamy i zápisnice) sa v správnom súdnictve najmä nazerá ako na individuálne správne úkony s charakterom predbežnej povahy, Najvyšší súd musel vyhodnotıť napadnutý úradný list ako správny akt, ktorý nie je možné v zmysle  248 písm. a) O.s.p. podrobiť súdnej právomoci v správnom súdnictve.

Nakoľko pri vydavanı napadnutého úradného listu vo forme výzvy na vrátení finančných prostriedkov poskytnutých podľa zák. . 528/2008 Z. z. nemohol žalovaný uplatniť svoju rozhodovaciu právomoc, je možné sa zhodnuť s názorom žalovaného, že išlo o individuálny správny akt, u ktorého absentuje donucovacia zložka výkonu verejnej moci, t. j. ide slovami žalovaného o výzvu na „dobrovolně“ plnení

oznámenej (nie uloženej) povinnosti na základe zistených (t. j. iba tvrdených) skutočností.“

19. Najvyšší súd zdôrazňuje, že na aktuálnosti uvedených záverov nič nemení ani skutočnosť, že boli vyslovené v procesnom prostredí zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), ktorý bol s účinnosťou od 01.07.2016 nahradený v časti týkajúcej sa správneho súdnictva Správnym súdnym poriadkom. Ten totiž rovnako stanovuje neprípustnosť súdneho preskúmania rozhodnutí predbežnej povahy, ktoré nemôžu mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania (§ 7 ods. 1 písm. e/ S.s.p.).

20. Konajúci senát sa stotožňuje s citovanými právnymi názormi najvyššieho súdu (§ 464 ods. 1 S.s.p.), pričom poukazuje na nutnosť dodržiavania zásady právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky), t. j. že v obdobných veciach je možné sa od predchádzajúceho rozhodnutia najvyššieho súdu meritórne odchýliť iba vtedy, ak sa podstatne zmenili skutkové okolnosti a právny základ pre vyhlásenie súdneho rozhodnutia. Navyše s princípom právnej istoty je tesne spojená kontinuita právnych názorov súdov na riešenie obdobných vecí.

Podľa § 27a ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z., ak riadiaci orgán zistí porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, môže vyzvať prijímateľa na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.

Podľa § 27a ods. 2 zákona č. 528/2008 Z. z., ak prijímateľ nevráti príspevok alebo jeho časť na základe výzvy podľa odseku 1, riadiaci orgán oznámi podnet orgánu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 27a ods. 3 zákona č. 528/2008 Z. z., ak bolo na základe podnetu podľa odseku 2 zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, riadiaci orgán rozhodne o vrátení jeden a pol násobku sumy uvedenej vo výzve podľa odseku 1, najviac však 100 % poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky, ak

a/ bola právoplatným rozhodnutím uložená pokuta za porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, alebo

b/ bolo zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania uvedené v protokole, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania a za ktoré sa neukladá pokuta podľa písmena a).

Podľa § 27a ods. 4 zákona č. 528/2008 Z. z., ak bola na základe podnetu podľa osobitného predpisu právoplatným rozhodnutím uložená pokuta za porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, alebo ak bolo zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania uvedené v protokole, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania a za ktoré sa neukladá pokuta podľa odseku 3 písm. a), a ak riadiaci orgán nepostupoval podľa odsekov 1 až 3, riadiaci orgán môže vyzvať prijímateľa na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky; ustanovenie § 28 ods. 8 <. sa nepoužije.

Podľa § 27a ods. 5 zákona č. 528/2008 Z. z., ak prijímateľ nevráti poskytnutý príspevok alebo jeho časť na základe výzvy podľa odseku 4, riadiaci orgán rozhodne o vrátení jeden a pol násobku sumy uvedenej vo výzve podľa odseku 4, najviac však 100 % poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.

21. Keďže sťažovateľ bol postupom, ktorý stanovuje zákon č. 528/2008 Z. z. pre prípad zistenia nezrovnalosti, zatiaľ len vyzvaný na vrátenie finančných prostriedkov z fondov Európskej únie, nedošlo ešte k uplatneniu rozhodovacích právomocí riadiaceho orgánu a k autoritatívnemu zásahu do právnej sféry sťažovateľa záväzným uložením právnej povinnosti, proti ktorej by nebolo možné použiť riadne opravné prostriedky. Ani skutočnosť, že neuhradením sumy uvedenej vo výzve hrozí sťažovateľovi jej navýšenie v prípadnom budúcom konaní na 1,5 násobok, nemení nič na prevažne informatívnej povahe správy a žiadosti, ktorými bol sťažovateľ vyzvaný na vrátenie finančných prostriedkov. Výzva na ich zaplatenie je totiž povinným štádiom riešenia nezrovnalosti v súvislosti s čerpaním finančného príspevku,

bez ktorého nie je možné pristúpiť v zmysle zákona č. 528/2008 Z. z. k uplatneniu rozhodovacích kompetencií riadiaceho orgánu v správnom konaní začatom podľa § 27a ods. 5 tohto zákona, v ktorom (za predpokladu, že k nemu dôjde) bude môcť sťažovateľ uplatniť všetky procesné práva účastníka konania, vrátane administratívnych opravných prostriedkov. Ak bude výsledkom tohto konania právoplatné rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktoré bude sťažovateľ považovať za nezákonné, bude oprávnený podrobiť toto rozhodnutie súdnemu preskúmaniu správnym súdom, ktorý na podklade jeho žalobných námietok preskúma zákonnosť procesu verejného obstarávania, v ktorom podľa doterajších tvrdení žalovaných došlo k vzniku nezrovnalosti.

22. Z uvedených dôvodov považoval kasačný súd právny záver krajského súdu, že napadnuté správne akty sú predbežnej povahy, ktoré nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach sťažovateľa, za vecne správny. Keďže správna žaloba voči takýmto rozhodnutiam alebo opatreniam orgánov verejnej správy je podľa § 7 ods. 1 písm. e/ S.s.p. neprípustná, postupoval krajský súd v súlade so zákonom, keď žalobu podľa § 98 ods. 1 písm. g/ S.s.p. odmietol.

23. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p. a nepriznal účastníkom nárok na náhradu trov tohto konania, keďže sťažovateľ v tomto konaní nebol úspešný a žalovanému právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

24. Kasačný súd podľa § 447 ods. 1 S.s.p. nevyhovel návrhu sťažovateľa a nepriznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok, pretože právnymi následkami uznesenia krajského súdu nemôže hroziť sťažovateľovi s ohľadom na predbežnú a informatívnu povahu správy a žiadosti žiadna ujma.

25. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal uznesenie jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.